Bericht uit het Groene Hart e.o.

Dames en heren commissieleden

De afgelopen jaren is alleen al in ons land over energie en duurzaamheid meer onzin geschreven dan in de Efteling past. Het is ook een ingewikkeld onderwerp waarin wat vandaag geldt, morgen met nieuwe feiten en beweringen wordt achterhaald en zelfs gelogenstraft. Daaroverheen politiek bakken: a) strategisch verantwoord en getuigend van inzicht in de materie, b) die toch voldoende bijstuurbaar is, c) maar zich niet verliest in de waan van de dag... dat is op zijn zachtst gezegd moeilijk.

Toch zult u wel moeten want u hebt - en bent - ervoor gekozen om ook dit provinciale portefeuille onderdeel zorgvuldig te beheren. Als burgers wensen wij u daarin sterkte en wijsheid.

Als bewoners uit (en rondom) Haarlemmermeer-Zuid hebben wij u hierover ook genoeg te melden.

A. Er is de afgelopen maanden genoeg onzin, ook over 'de dorpen in Haarlemmermeer Zuid', op papier gekomen om hierop - kort - te reageren. Kort, vooral omdat wij hier pas op 10 februari kennis van kregen.

Van meet af aan heeft Stichting Windpark Haarlemmermeer Zuid (gesteund door de gemeente) er alles aan gedaan om de bewoners en dus ook hun vertegenwoordigende dorpsraden hier van zich te vervreemden. Door over abseilen vanuit - en restaurants in - windturbinegondels te praten (eerste vergadering). En door daarna zo te focussen op het plaatsen van deze "palewieken" dat eerst de burgers afhaakten en daarna het gros van de dorpsraden. Zeker, tussendoor bracht de voorgenomen 380 KV leiding onvoorziene vertraging met zich mee.

S.W.H.Z na enkele jaren: een 'romp' bestaande uit belanghebbenden (grondeigenaren), enkele groene activisten als bestuurslaag, ondersteunenden van de gemeente Haarlemmermeer... én twee leden van de dorpsraad Abbenes die trouw alle vergaderingen bijwoonden én -beschaafd- NIMBY tegengas gaven [(1)] .

Wat wel nodig bleek: toen tussentijds het opgesteld vermogen van 20 MW ineens werd verdubbeld tot 40 MW. De gemeenteraad vernam eind 2012 bij monde van de Nieuw-Vennepse dorpsraadvoorzitter ook van de zorgen/belangen van de omwonenden. Maar in Hoofddorp stemde de coalitie destijds wél braaf voor...

B. Dit duidelijk in tegenstelling met de Provincie Noord-Holland die meer dan moeite had met de ontwikkelingen in Haarlemmermeer (Zuid)[(2)] . Evenals de bewoners van Haarlemmermeer-Zuid zelf.

Op 8 augustus 2013 uitte zich dat in de weigering van de twee dorpsraadsleden uit Abbenes om een bezwaarschrift vanuit Stichting Windpark Haarlemmermeer Zuid richting Provincie mee te ondertekenen.

Op dat moment waren ze ***'persona non grata'*** geworden en kregen ze ook geen uitnodigingen meer voor volgende S.W.H.Z. vergaderingen. Op dat moment - en dat is belangrijk! - was ***elke basis van burgerinitiatief onder de S.W.H.Z. verdwenen*** omdat nu alle resterende burgervertegenwoordigers buitenspel waren gezet: formeel én feitelijk.

C. Vervolgens escaleerde het conflict tussen gemeente Haarlemmermeer en Provincie tot een rechtszaak. Waarbij de rechter uiteindelijk de Provincie op alle vier geschilpunten gelijk gaf. Voor Haarlemmermeer-Zuid sloot het jaar 2014 echter niet rustig af omdat enkele Statenleden zich niet bij dit resultaat wilden neerleggen. Dit jaar werd de door hen gevraagde én op voorhand omstreden Quick Scan m.b.t. Haarlemmermeer-Zuid alsnog uitgevoerd. Met als voorspelde resultaat: 'negatief + risico rechtszaak'.

D. Met verbazing lazen wij dezer dagen ook de notities van de heer Kor Buitendijk over onder meer het veronderstelde oorzakelijke verband tussen de nu wel definitief ingetekende 380 KV leiding en de (hierdoor ineens wel te rechtvaardigen?) windturbines in lijn hiermee. Kortom in zijn beleving: met zoveel doorsnijdingen en ingrepen is Haarlemmermeer-Zuid landschappelijk zó verkracht ('robuust' noemt men dat vanuit de gemeente Haarlemmermeer) dat dit er ook nog wel bij kan.

E. Voor alle duidelijkheid: uitgangspunten van ons verzet zijn niet alleen landschappelijke onpasselijkheid, plus het NIMBY belang van alle omwonenden die deze windreuzen kunnen zien draaien en er hinder en schade van ondervinden. Er zijn inmiddels voldoende rapporten en artikelen verschenen die vooral wind-op-land energie als volslagen onverantwoord bestempelen[(3)]. Met hier hooguit zes uren per etmaal windstroom productie genereren ze milieutechnisch het averechtse effect: eerder méér CO2 uitstoot dan minder! Dit is eenvoudig te verklaren door de praktijk 'dat achter ***wind***turbines ***gas***turbines staan die voor de overige 18 uur op moeten draaien'[(4)] . "Wij zetten de wasmachine immers niet stil als er geen wind is."

>2

Let op: deze, bij de energiebedrijven opgestelde, noodstroomvoorzieningen consumeren per geproduceerde Kilowattuur anderhalf à tweemaal zoveel fossiele brandstof als de grote conventionele centrales. Ze zijn ook op voorhand niet gebouwd om als back-up voor discontinue windstroom te dienen, maar om incidentele pieklasten (openen/sluiten van de ArenA, aan/uitzetten van waterpompen spuien van boezemwater naar Noordzee e.d.) op te vangen. Een (2014) rapport van Siemens, één van de bouwers van deze nu overbelaste gasturbines, pleit met klem voor nóg meer inspectie, preventief onderhoud en periodieke grote beurten van deze turbines...

F. Intussen zijn de (interne) banden tussen de Haarlemmermeer-Zuid dorpsraden en (extern) de gemeente Kaag en Braassem verder aangehaald en dit proces stopt niet. Sterker nog: als en zolang men op provinciaal niveau doorgaat met de omstreden windturbineplannen in Haarlemmermeer Zuid komen straks alle omliggende gemeenten hiertegen in het geweer - om naast het Groene Hart ook de Bollen- en Duinstreek te beschermen. Dan praten we niet meer over enkele duizenden bewoners in de directe nabijheid. Dan gaat het over meerdere gemeenten in Zuid-Holland - samen meer dan 100.000 bewoners - die samen willen optrekken.

G. We hebben ook vernomen dat een aantal (landelijke) partijen in de Provincie Noord-Holland denkt garen te spinnen bij de komende provinciale verkiezingen. Anders gezegd: een nieuwe daarna gevormde coalitie zou alsnog de windturbines in Haarlemmermeer-Zuid op de kaart krijgen. Bij deze een duidelijk signaal vanuit de burgers: mooi niet! Wij - en anderen met ons - zullen er juist als betrokken en medeverantwoording dragende burgers alles aan doen om dit streven tot 'whishful thinking' te reduceren.

Op dit moment zijn er al legio (burger)initiatieven en peilingen die andere kanten op wijzen **(5)** . Bovendien: ingevulde stembriefjes waarbij provinciale politiek wordt geïnfecteerd met landelijke items zijn helaas momentopnamen; er zijn meer, veel dingen aan de hand.

Overal, ook in onze directe omgeving ontstaan contacten en ideeën die het hernieuwbare energieverhaal en de duurzaamheid in een veel bredere context plaatsen**(6)** . Met daarmee een veel breder maatschappelijk, technologisch en financieel draagvlak - dat letterlijk grensoverschrijdend uitgroeit. Wordt onvermijdelijk vervolgd.

Namens de dorpsraden van Haarlemmermeer-Zuid die de bewoners ook echt vertegenwoordigen
Erik Verpaalen, voorzitter dorpsraad Weteringbrug

(1) Not In My Backyard: legitieme protestuiting, zeker in een gebied dat nu ineens 'het voormatige Groene Hart' moet heten. Vraag: Maken politici de dienst uit om dit Groene Hart om zeep te helpen? Antwoord: nee, gelukkig niet; de burger heeft hierin het eerste en het laatste woord, daarin de Groene Hart bewoners voorop. Zij laten ook niet (meer) toe dat milieu-activisten in hun gebied de dienst willen uitmaken.

(2) Het provinciaal omschakelen van een wind op land beleid naar een wind op zee prioriteit beleid heeft in de afgelopen geleidelijk vorm gekregen; en in onze burger waarneming zorgvuldig.

(3) Slechts één voorbeeld uit de vele: "Energiewende dreigt te mislukken" (Haarlems Dagblad/ Noord Hollands Dagblad 2-12-2014) **als bijlage 1**. Dit artikel heeft u in Noord-Holland kunnen lezen.

(4) De uiterst ONstabiele opwekking door zon en vooral wind DEstabiliseert de grootschalige opwekking van elektriciteit. Om een black-out te voorkomen zijn zeer snel startende gasturbines gebouwd ('straalmotoren') die de pieken opvangen. Deze 'peak-savers'hebben een slecht rendement en veroorzaken daarmee vaak een verdubbeling van de C)2 uitstoot. **(5)** Op dit moment zegt meer dan de helft (54%) van een continu bevraagd Nederlands burgerpanel dat men vertrouwen heeft in zonne-energie. Voor windenergie staat de teller op 12%; en dit getal was ooit veel hoger. Ook het aantal mensen dat vertrouwen heeft in kernenergie is stijgende, terwijl bio-bijstook daalt.

(6) Kort gezegd: in Nederland effectief focussen op fossiele energiebesparing en niet op discontinue stroomopwekking met een zowel ecologisch als economisch onverantwoorde structurele behoefte aan back-up. 'Stroom' maakt slechts 1/8 deel uit van het NL energieplaatje; en daarbinnen tekent het consumentenverbruik voor slechts 21%. Stabiele elektriciteitsopwekking moet juist in ons onder water liggende Nederland absolute prioriteiten hebben voor droge voeten. Ook om deze reden dus geen windturbines! En denken in energie in plaats van stroom. Het zou al veel meer schelen als woningen in plaats van zero-energy volledig energie autonoom worden, dus voortaan zonder gas- en stroomaansluitingen naar de energiemaatschappijen. Kortom, er kan zoveel meer met burger initiatief én maatschappelijk ondersteunde innovatie. **bijlage 2**

Energiewende dreigt te mislukken

Dit jaar betalen de Duitse belastingbetalers 23 miljard euro aan een project waarvan niet duidelijk is of het gaat slagen: de Energiewende, de overgang naar de productie en het gebruik van groene stroom. Zon- en windenergie moeten het in de Bondsrepubliek overnemen van atoom- en kolenstroom. Tachtig procent groene stroom in 2050 is het doel: nu is het aandeel duurzame stroom in de Duitse energiemix 28 procent.

Het Duitse streven past goed in de klimaatdoelstellingen van de Verenigde Naties. In Peru wordt sinds gisteren over die doelen gesproken op de VN-klimaattop. Belangrijk onderwerp is het terugdringen van CO{-2} -uitstoot. En op dat gebied doet Duitsland het minder goed. Want de energierevolutie in Duitsland, uniek in de wereld, brengt allerlei onvoorziene problemen met zich mee.

Peperduur

Niet alleen is de Energiewende peperduur, waardoor een Duitser inmiddels twee keer zoveel voor z'n stroom betaalt als een Amerikaan, ook steeg in Duitsland de afgelopen jaren de uitstoot van kooldioxide, in plaats van dat de CO2 -emissies afgenomen zijn.

De Energiewende-Paradox wordt deze situatie genoemd. Het is een van de controversiële gevolgen van het versneld stilleggen van acht kerncentrales in 2011 door de regering van bondskanselier Merkel (CDU), als reactie op de atoomramp in het Japanse Fukushima.

In 2022 moeten alle Duitse atoomcentrales gesloten zijn. Het gat dat geslagen werd door het wegvallen van een deel van de atoomstroom, kan niet opgevuld worden met zon- en windenergie. In december vorig jaar bijvoorbeeld was er een week lang nauwelijks wind en stonden 23.000 windturbines stil. Omdat ook de opbrengst uit zonnepanelen in die donkere winterdagen verwaarloosbaar was, moest 95 procent van de elektriciteit opgewekt worden door kolen- en gascentrales en de nog in gebruik zijnde kerncentrales.

Bruinkool

Gemiddeld leveren steen- en bruinkoolcentrales in Duitsland nog altijd 44 procent van de stroomproductie. Een hogere inzet van schone gascentrales zou, gezien de Duitse ambities, voor de hand liggen. Maar die zijn duur en met name bruinkool is op dit moment spotgoedkoop. Bovendien is de prijs van emissie-rechten laag, waardoor bedrijven goedkoop kunnen vervuilen.

Gevolg: in 2013 werd meer stroom opgewekt uit - zeer vervuilend - bruinkool dan in de twintig jaar hiervoor. Bij wet krijgt groene stroom in Duitsland voorrang zodra de wind waait en de zon schijnt. Kolenstroom uit Duitse centrales vloeit dan bijvoorbeeld naar Nederland.

Klagen

En doordat bruinkoolstroom zo goedkoop is, verdringt die weer dure, schone Nederlandse gascentrales van de markt. Die ongewilde gevolgen van de breuk met het verleden deden de sociaaldemocratische vicekanselier Gabriel (SPD), verantwoordelijk voor de Energiewende, verzuchten dat het hele project 'wel eens kan mislukken'.

Burgers klagen over de hoge stroomprijs, energiebedrijven eisen miljarden compensatie en werknemers-organisaties vrezen dat duizenden banen verloren gaan in de kolenindustrie. Bovendien vindt de Energiewende internationaal nauwelijks navolging, ook al doordat de schaliegas-boom in de VS de internationale energiemarkt op z'n kop zet. Deze week wil de Bondsregering nieuwe maatregelen bekendmaken, die ervoor moeten zorgen dat de doelen van de Energiewende worden gehaald.

Hoe wijd de spagaat is waarin de Bondsregering zich bevindt, bleek uit het verzoek van Gabriel aan de Zweedse regering om invloed uit te oefenen op het Zweedse energiebedrijf Vattenfall. Dat wil zich terugtrekken uit kolenprojecten in Duitsland. Dit zou banenverlies betekenen. Dan mag de Energiewende een mooi idee zijn, maar, denkt Gabriel, nu even niet.

Wierd Duk is correspondent van Haarlems Dagblad en Noord Hollands Dagblad in Berlijn.

~0.9 miljard m3 aardgas minder / 1.7 mljoen tonCO2

Groen energielabel levert woningeigenaar duizenden euro's op

Van: redactie op 8 februari 2015 | 4 reacties | categorie: Inzicht

590 miljoen euro per jaar. Dat is het bedrag dat Nederland bespaart als alle ongeïsoleerde spouwmuren worden geïsoleerd. Daarnaast bespaart Nederland in totaal 1,7 miljoen ton CO2 en 910 miljoen kuub gas. Dit blijkt uit vandaag gepubliceerde berekeningen van Natuur & Milieu. Aanleiding voor de berekeningen is de invoering van het verplichte energielabel voor woningen voor heel Nederland.

'Wie snel geld wil verdienen, isoleert vandaag nog zijn muren,' zegt Olof van der Gaag, directeur Campagnes bij Natuur & Milieu. Het is simpel, snel en goedkoop. Voor tussenwoningen kost spouwmuurisolatie 750 euro. Daarmee bespaar je ruim 200 euro per jaar op je gasrekening. Dat is na twintig jaar al 5.000 euro (uitgaande van een stijging van de gasprijs met 2%). Wie vrijstaand woont, bespaart tot 15.000 euro op de gasrekening. Naast spouwmuurisolatie zijn er tal van andere mogelijkheden om je huis te isoleren: dak- en vloerisolatie, dubbele glazen, zonnepanelen. Al deze stappen kunnen leiden tot een hoger energielabel.

Snellere verkoop en hogere opbrengst
Geïsoleerde huizen verkopen een stuk sneller én leveren meer op. Woningen met een groen energielabel (A en B) zijn 86 dagen sneller verkocht, blijkt uit wetenschappelijk onderzoek van TIAS.

Verschillende onderzoeken laten bovendien waardestijgingen van de woning zien, variërend van 2 tot 10%. Als een gemiddelde woning in Nederland van D naar A label gaat, bespaar je jaarlijks 1500 euro op je

gasrekening, tonen berekeningen van Natuur & Milieu aan.

'Driedubbel winst dus. Je bespaart drie keer. Eerst op je gasrekening. Daarna op de verkoop van je huis. Je derde besparing is de snelle verkoop van je huis,' zegt Olof van der Gaag. Daarnaast profiteer je meteen van het comfort. 'Wacht daarom niet met isoleren tot je je huis verkoopt, maar doe het nu. Gegarandeerd meer woongenot.'

Lagere hypotheek
Nog een winstpunt voor wie een huis koopt met een energielabel: een zuinig label kan de hypotheek goedkoper maken. Er zijn hypotheekaanbieders die, bij het afsluiten van een nieuwe hypotheek, de rente verlagen naarmate je energielabel beter is.